

Kazimieras Striaupa apie kiaules, laumes ir Valinsko partiją

2013-08-10

Unikalus medžio meistras iš Žemaitijos Kazimieras Striaupa drožia ne vien biblijiniais motyvais. „Gyvenime visko yr“, - taip trumpai žemaitiškai apibūdina kitus savo kūrinus, kuriais perteikia pagonišką mitologiją, lietuviškas pasakas ir legendas, šmaikščiai perpasakoja senų laikų Lietuvą ar sarkastiškai naujausių laikų politiką. Šiems drožiniams savo klėtelėje netoli Platelių K.Striaupa yra skyręs antrąjį aukštą ir dalį kiemelio. Savo drožinius iš gyvenimo, kur „teip ir buvo“, pristato pats kūrėjas žemaitiškai.

Čia šuns būda.

Seniau buvo sodybos šiaudais dengtos. Ir eidavo po jas pasirinkti ubagai, pensijų negaudavo. Ūkiniai šunės palaidi būdavo. Bobos turėjo dvi lazdas. Ant vienos lazduos užsiriš virvelę kokią ir kap šunės užpuldovo, paleisdavo to virvelę po kojom, užsivyniuodavo už kojų virvelė, o su uontra lazda šunė mušdavo. I visi šunės išbėgiodavo.

Senais laikais išviečių neturėdavo, darydavo už pastato užeit, a kiaulės išalkuos (*alkanos – red.*) neramios būdavo, pajusdavo tik žmuogų, aplauždavo (*apversdavo – red.*) i atimdavo.

Tado Blindos tėvas susirgo ir numirė, o tuomsyk ponas liepė Blindai iš Saraičio dvaro vežti ponus. Blinda norėjo atsisakyt, bet nieko, pons privertė. Jins supyko, nevažiavo pro ten, o važiavo pro šalį, sulūžo ratai ir Tadas Blinda Zifriną neš, a pons gavo pėškom brįst per vandenį.

Čia tuokį žmogų pažinojau, apie Kalvariją (*Žemaičių Kalvarijų miestelį –red.*) eidavo elgetaudams. Kur atlaidai ans visą Lietuvą apkeliaudavo pėškom. Jei sužinos, kad kokią davatką prie mirties, nueidavo pas tą davatką. O davatkos dažniausiai tureidavo užsislėpusios auksinių pinigų. Išprašydavo iš tos davatkos tuos pinigus, sako - aš pasimelsiu, neatiduok bažnyčiai, atiduok muon. Ir uns apie kalvariją turėjo tris ūkius nupirkęs. Vienam ūky turėjo kombarį užeit, ko pavalgyt, kai pareis. Kokį valgį išsivirdavo, a po mėnesio ko pareidavo, ton patį valgydavo – ar bulvytė kokį surūgus, vis teik valgydavo. Į Kalvariją važiojant yr tiltelis toks medinis. I žmogus viendein anu rado negyvą. Ans tos davatkų pinigus, ką gaudavo, dėdavo terbelėn ir nešiodavosi su savim. Tas žmogus, matyt, rado ir tą terbelę, nes pragyveno, baldus susipirko.

Čia yr stabmeldiškai - laumės. Žmonės šeinavo, padėjo vaiką ant šeino ir pamiršo paimt. Užėjo laumės, apdovanojo tą vaiką gausiai, padabojo. Pasisakė ans kaimynui. Kaimynas ir sako: nunešiu ir aš savo vaiką, muon irgi apdovanos. Bet laumės nuskandino tuo vaiką, kad tyčia palikts buvo.

Čia yr Jūratė ir Kastytis. Jūratė susitelkė savo gražuolius visus, sako reik Kastytį nužudyt, kam jis žuveles naikina. Sako, reik invilioti į jūrą ir nuskindyt. Pamatė, kad Kastytis labai gražus jauns vyruks i įsimylėjo.

Čia kap Valinskis suruošia savo partiją ir abu su žmuona į Seimą pareina. Valinskienė pasisiuvo naują suknelę, padainuot žadėjo Seimo nariams, ir nusmuko ta suknelė. Šapranauskas Valinskį kalbina, Valinskiui nepatinka. Visi pluoja, o anas ne. (*Valinskas - antras iš dešinės, šalia jo Mazuronis, pirmas iš kairės Brazauskas, antra - Prunskienė – red.*).

O čia Valinskienė šuoka su savo partneriu Seimo nariams. Smoryginas dešimt balų už tuo šuokį duoda.

Lietuvą kap išlaisvino, didžiausią paskuolą paėmė, tai čia dalijas pinigais – kas ku gavo. O Adamkui uždiejo akis su kuonstitucija, kun nematytų ką anie daro. Šiteip ir buvo. (Iš kairės: Landsbergis, Paulauskas, Brazauskas, Uspaskichas, nugara sėdi Juršėnas, į kadrą nepateko Paksas ir jam už gerklės pagriebęs Borisovas – red.)

Čia Brazausko arimo varžybos - tap ir puolė. Brazausko ta žmuona su manuo bruolio žmuona valgykloje sykiu dirbo. Lygiai darbą dirbo: ta nieko neturi, o ta nusipirko didžiausią viešbutį... Tep i buvo - tai čia ir nenuorėdams druoši.

P.S. Bendras vaizdas iš K.Striaupos klėtelės

Kalbino ir fotografavo Dalius Stancikas